

УДК 657.422

Дружинська Наталія

старший викладач

Національний університет державної податкової служби України

м. Ірпінь

ЛІСОВІ РЕСУРСИ НЕДЕРЕВНОГО ПОХОДЖЕННЯ ЯК ОБ'ЄКТИ ОБЛІКУ**Анотація**

У статті розглянуто класифікацію лісових ресурсів недеревного походження за ознакою їх господарського освоєння з метою виокремлення лісових ресурсів, які відповідають умовам визнання активів і можуть бути відображені в системі бухгалтерського обліку.

Ключові слова: лісові ресурси, лісові ресурси недеревного походження, класифікація, господарське використання, спеціальне використання.

Ліси поєднують на певній території велику кількість різноманітних ресурсів, використання яких забезпечує широкий асортимент лісової продукції. Ліси виконують переважно водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні, естетичні, виховні, інші функції, а також є джерелом для задоволення потреб суспільства в лісових ресурсах. Особливе значення для суспільства мають такі лісові ресурси недеревного походження, як гриби, ягоди, лікарські рослини та інші. Проте, в сучасних умовах актуальною залишається проблема, на якій наголошують Є.І. Сенько та О.І. Фурдичко [1, с.76], яка полягає у відсутності методичних розробок та інструкцій, в яких був би чіткий розподіл ресурсів за їх кількісними і якісними показниками. Поширення тих чи інших видів лісових ресурсів недеревного походження на територіях підприємств лісового господарства відмічають у таксаційних картках та пояснювальних записках до таксаційних описів. На нашу думку, кількісні та якісні показники щодо лісових ресурсів недеревного походження можна визначити досить умовно, оскільки на практиці, за твердженням Д.А. Телішевського [2, с. 8-14], техніка обліку досить складна і трудомістка. Зокрема, показники грибних і ягідних площ, а також техніка обліку їх урожайності на одиницю площі, в кінцевому результаті представляє собою добуток площі їх поширення на обсяги зібраного урожаю окремо для кожного лісного кварталу, обходу, лісництва, лісгоспу, району, області тощо. Проте, інформація про наявні лісові ресурси недеревного походження може бути корисною для організації їх раціонального освоєння, що є додатковим джерелом підвищення доходності та прибутковості підприємств лісового господарства.

Для здійснення бухгалтерського обліку, як процесу виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передачі інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень, важливе значення має класифікація лісових ресурсів недеревного походження з огляду їх господарського освоєння з метою виокремлення лісових ресурсів, які відповідають умовам визнання активів і можуть бути відображені в системі бухгалтерського обліку.

Для позначення лісових ресурсів недеревного походження в спеціальній

літературі найбільш часто вживаються такі терміни: «біологічні ресурси», «товарні запаси», «виробничі запаси», «запаси, реально можливі до збору», «фактично використовувані ресурси» тощо. Розмаїтість термінів, відсутність їх чіткої класифікації призводить до того, що різні дослідники під одним і тим же терміном розуміють різні якісні і кількісні характеристики ресурсів [1, с. 77]. Деякі підходи науковців до класифікації лісових ресурсів недеревного походження з огляду їх господарського освоєння відобразимо у таблиці 1.

Таблиця 1

Класифікація лісових ресурсів недеревного походження з огляду їх господарського освоєння [1], [2]

№ з/п	Автор	Склад лісових ресурсів недеревного походження
1	Д.А. Телішевський [2]	Біологічний врожай та експлуатаційний врожай
2	І.В. Туркевич [1]	Біологічні, експлуатаційні, економічно доступні, фактично використовувані
3	І.М.Синякевич, Ю.Ю.Туниця [1]	Потенційні, експлуатаційні, реальні, економічно доступні, доступні для організованого освоєння
4	А.Д.Янушко, С.В.Бічік [1]	Біологічні ресурси, експлуатаційні та раціонально доступні ресурси
5	Є.І. Сенько, О.І. Фурдичко [1]	Потенційні, експлуатаційні, залучені до господарського вжитку, фактично використовувані

Розглянувши запропоновану авторами класифікацію лісових ресурсів недеревного походження, вважаємо, що серед наведених підходів найбільш наближена до практичних потреб планування і встановлення реальних обсягів заготівель є класифікація Є.І. Сенько та О.І. Фурдичко [1]. Виділені авторами групи відрізняються між собою не лише кількісними і якісними характеристиками, але й можливостями їх господарського освоєння з урахуванням вимог охорони природи (рис. 1).

I. Потенційні ресурси		
II. Експлуатаційні ресурси		<i>Природні втрати</i>
III. Ресурси, залучені до господарського використання		<i>Практично не використані ресурси через об'єктивні фактори</i>
IV. Ресурси, які використовуються фактично		<i>Технологічні втрати</i>
Організованими заготівельниками	Населенням	
Ресурси, які будуть використані для виготовлення товарної продукції	Ресурси для особистого споживання	Ресурси для реалізації на ринку

Рис. 1. Класифікація недеревних рослинних ресурсів лісу з огляду їх можливого господарського використання за Є.І. Сенько та О.І. Фурдичко [1]

Не вникаючи в деталі розглянутої класифікації відмітимо, що бухгалтерський облік спрямований, в першу чергу, на фіксацію господарських фактів і формування інформації для прийняття управлінських рішень. Для цілей бухгалтерського обліку корисною є класифікація лісових ресурсів недеревного походження за ознакою їх можливого господарського використання в частині ресурсів, які залучені до господарського використання. Так, лісові ресурси недеревного походження, які Є.І. Сенько та О.І. Фурдичко [1, с. 79] виділяють у третій та четвертій групах (рис. 1) включають потенційні обсяги використання, а тому не відповідають умовам визнання активів через невизначеність майбутніх економічних вигод. Проте, бухгалтерський облік як функція управління тісно пов'язаний із плануванням, аналізом, контролем і регулюванням [3], тому інформація відносно лісових ресурсів недеревного походження може, за потреби, формуватись на позабалансових рахунках, наприклад, у складі непередбачених активів. Джерелом, при цьому, можуть бути, зокрема, таксаційні картки та пояснювальні записки до таксаційних описів, які містять інформацію про поширення видів лісових ресурсів. На етапі фактичного використання частина лісових ресурсів використовується не лише для задоволення особистих потреб населення (загальне використання лісових ресурсів), але і збираються організованими заготівельниками, отже, приймають форму продукції (спеціальне використання лісових ресурсів). Така інформація важлива не лише з огляду планування раціонального освоєння лісових ресурсів, але і планування розрахунків з бюджетом щодо збору за спеціальне використання лісових ресурсів, оскільки відповідно до Лісового кодексу України [4] споживання лісових ресурсів в порядку спеціального використання, крім розміщення пасік, є платним і проводиться на виділеній лісовій ділянці за спеціальним дозволом (лісорубний квиток, ордер, лісовий квиток). Лісовим кодексом України визначено, що заготівля деревини в порядку рубок головного користування здійснюється в межах ліміту, тобто затвердженої в установленому порядку розрахункової лісосіки. Заготівля деревини в порядку рубок головного користування в розмірах, що перевищують розрахункову лісосіку, забороняється. Заготівля лісових ресурсів недеревного походження також обмежується лімітом, який встановлюється відповідними органами виконавчої влади за поданням органу виконавчої влади з питань лісового господарства Автономної Республіки Крим, територіальних органів центрального органу виконавчої влади з питань лісового господарства, погодженим з органом виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища Автономної Республіки Крим, територіальними органами центрального органу виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища. Встановлені ліміти доводять підприємствам-лісокористувачам розпорядженнями обласних державних адміністрацій.

Таким чином, класифікація лісових ресурсів недеревного походження за ознакою їх можливого використання важлива, як з огляду планування раціонального їх освоєння, обліку використання, так і планування розрахунків з бюджетом в частині збору за спеціальне використання лісових ресурсів. Тому вважаємо доцільним до системи бухгалтерського обліку включати лісові

ресурси недревного походження, виходячи з критеріїв відповідності активам підприємства, а саме: ресурси, які будуть використані для виготовлення товарної продукції та зібрані населенням для реалізації на ринку можуть бути відображені як об'єкти стратегічного обліку у складі непередбачених активів; об'єктами фінансового обліку є зібрані лісові ресурси недревного походження, що приймають форму готової продукції чи додаткових біологічних активів підприємства лісового господарства або окремого переділу за умов достовірної їх оцінки та ймовірності отримання економічних вигод від використання.

Список використаних джерел:

1. Сенько, Є.І. Економіка комплексного використання і відтворення харчових ресурсів лісу [Текст] / Є.І. Сенько, О.І. Фурдичко. – Львів : Місіонер, 1996. – 296 с.
2. Телишевский, Д.А. Заготовка недревесной продукции леса [Текст] / Д.А. Телишевский. – М. : Изд-во «Лесная промышленность», 1973. – 64 с.
3. Швець, В.Г. Теорія бухгалтерського обліку [Текст] : підручник / В. Г. Швець. – К. : Знання, 2004. – 447 с. : рис., табл. - **Бібліогр.:с.446-447(27 назв.)**
4. Лісовий кодекс України [офіц. текст] : за станом на 26.10.2014 р. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.



УДК 657.1

Дубойская Виктория
магістрант
Корнеевец Анастасия
студент

Полесский государственный университет
г. Пинск, Республика Беларусь

**ФОРМИРОВАНИЕ УЧЁТНОЙ ИНФОРМАЦИИ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ МЕТОДА
ТАРГЕТ – КОСТИНГ**

Аннотация

В данной статье изучена сущность метода таргет - костинг, который является действующим инструментом управления затратами, приведён практический пример, выделены преимущества и недостатки данного метода, предложено формирование учётной информации при его использовании

Ключевые слова: таргет-костинг, затраты, себестоимость.

В условиях нестабильности и переменчивости экономики, а так же воздействия внешних и внутренних факторов на цикличность бизнес-процессов, ведётся поиск новых инструментов, которые повышают релевантность